

DIRECTOR:

Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unitatea

REDACTOR RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 180 Lei

Pe 6 luni . . . 90 Lei

Pentru străinătate 360 Lei

Numărul 350 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

O nouă ispravă

Spargerea bisericii noastre din Gălăuțaș — O blagoslovenie patriarhală — Frontul unit dela isvoarele Murășului nu se mai poate admite

de Dr. Alexandru Rusu.

Cititorii noștri desigur nu-și vor fi uitat încă cele întâmplare la Hamba și iată că trebuie să le prezintăm o nouă ispravă a celor care nu se pot odihni de grija sufletelor neortodoxe, și o nouă dovadă a feliului cum înțeleg să respecte organele subalterne lozinca „păcii conționale“, transmisă Blajului la 315 Maiu de d. Octavian Goga, ministrul internelor.

Trimis de I. Preasfințitul pâr. mitropolit Vasile, scriitorul acestor șire se găsea în Dumineca trecută, sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, în parohia Gălăuțaș din județul Murăș, unde avea să introducă în slujbă pe preotul numit din partea Blajului la această nouă parohie a bisericii noastre. El a fost deci martor nemijlocit al celor petrecute în această zi la Gălăuțaș și desfide pe oricine ar îndrăzni să conteste cele ce urmează mai jos.

Filie a parohiei Șarmaș, Gălăuțașii — deși numără peste 100 familii — nu putea avea preotul său o parte. Iar parohul nostru din Șarmaș, bolnav de mai mult timp, se putea deplasa foarte rar la biserică acestor credincioși de pe celalalt mal al Murășului, dornici — ca toți locuitorii regiunilor muntoase — după o cât mai intensă viață religioasă. Încă din anul trecut s'au făcut deci pașii de lipsă pentru ridicarea acestei filii la rangul de parohie, spre a li-se putea da preot propriu, contribuind prin aceasta și altfel la întărirea sufletului românesc, foarte expus în părțile acestea pe urma următoarelor elemente străine, duse acolo de marea industrie a lemnului.

Dar, din diferite motive, lucrul acesta nu s'a putut face decât în cursul lui Iulie a. c. Și împrejurarea aceasta, dublată de cunoscuta apostazie a fiului preotului nostru din Șarmaș, au îndemnat pe agenții neadormiți ai proselitismului ortodox, să încerce o desbinare religioasă a credincioșilor noștri din Gălăuțaș. S'au început deci obișnuitele ademeniri, alimentate zi de zi de un anumit Narcis Brătianu — „călugăr“ și preot ortodox, ale cărui nelegiuiri au îndemnat chiar și pe Preasfințitul Nicolae dela Cluj să-l scoată din parohie avută în apropierea Reghinului — care, în toamna trecută, făcuse Blajului stăruitoare oferte de-a trece la unire, pentru a putea ajunge „păstorul“ credincioșilor noștri de-acolo. Firește, Blajul — care, în deosebire de „frații“ ortodocși, nu înțelege să adune în sinul bisericii sale toate lăpădăturile altora —, nu l-a primit și atunci acest necăpătuit s'a simțit îndemnat a încerca să recâștige simpatia arhierelui său prin îndemnarea la neunire a credincioșilor noștri,

amărâți sufletește pentru lipsa de preot. Și îndemnările acestea, însoțite, firește, de promisiunile categorice ale celor care pot să le dea preot „căruia să nu-i plătească nimic“, cari pot să le dea atâta și atâta pământ, și cari pot — înainte de-a exista o atare lege — să treacă comunității ortodoxe ce s'ar înfiripa atât edificiul bisericii, cât și întreaga ei avere, au amăgit o bună jumătate dintre credincioșii noștri, ajungându-se, în ziua de Ilie proroc, sub conducerea preotului Aurel Negoiescu din Gheorgheni, la o declarație colectivă de trecere la ortodoxie.

Declarația aceasta, evident, n'are nici o putere legală, dar cum — deăcum bine se știe — neodihniții ortodoxiei nu se simt legați de dispozițiile legilor în vigoare, s'au socotit în drept să declare biserică de a lor, însușindu-și cheia ei și ascunzând-o din fața organelor bisericii noastre. Acestea la rândul lor, pentru a apăra drepturile imprescriptibile ale bisericii noastre și ale credincioșilor, cari, în frunte cu vrednicul învățător Trâmbițaș, n'au putut fi amăgiți cu nici un fel de momeli, au luat măsuri ca biserică să fie descuiată și pentru a opri „răsvrătiților“ accesul la dânsa au închis ambele ei uși cu lacăte grele.

Dar ortodoxia nu de aceea este „dominantă“, ca să se sperie de un lăcat ori două! Mai ales, când acele sunt aplicate pe uși de biserică unite, cari, după declarațiile repetate ale mitropolitului dela Sibiu și ale altor Preasfințiți ortodocși mai mărunți, pot fi zdrobite oricând! „Uniații“, această „latină spurcată“, trebuie să piară, și'n scopul acesta, pentru care însuși patriarhul Miron și-a dat, mai deunăzi în gara din Gălăuțaș, blagoslovenia sa preasfințită — se poate face orice. Și așa s'a întâmplat, că Dumineca trecută, la orele 9 și 15 minute, când cel ce scrie aceste șire urca dealul bisericeșii din Gălăuțaș, pentru a introduce acolo pe noul ei preot (un vrednic ucenic al Romei străbune), preotul Negoiescu citea tremurând un stupid proces verbal fabricat înainte — în deplină convență cu un anumit Ioan Bucur, care se chiamă că este pretorele plasei Toplița — și apoi a dat ordin, ca lacătele noastre să fie zdrobite.

Ajuns la biserică, autorul acestor șire — care cu trei ani înainte a putut cunoaște, însoțind pe arhierelul său, însuflețirea curată ce una într'un singur mănunchiu pe toți fiii Gălăuțașului — asista acum, cu inima plină de jale, la desbinarea rușinoasă, provocată de urgia drăcească a Fanarului. Și pentru că, în această

mărită sărbătoare, care era și a zecea aniversară a marelui războiu al unirii naționale, nu voia să se dea în spectacol, făcând de rușine și neamul și țara, n'a mai intrat în biserică, ci a dispus să se deschidă școala învecinată, improvizând acolo altarul, deasupra căruia s'a adus adevărata jertfă a unirii...

Și dacă — cu toată teroarea ce s'a deprins din partea celor care începeau să-și vadă risipite nădejile — toată lumea se adunase în școala ce nu mai putea să-i încapă, dacă mama principalul matador, primarul Nicolae Țăreanu, a plâns în tot cursul vorbirii, jeluindu-și copilul și dacă, la sfârșit, întreagă mulțimea primea în genunchi binecuvântarea apostolică a sfântului Părinte al Romei, să știe Sanctitatea Sa patriarhul, că blagoslovenia sa n'a avut roada dorită. Credincioșii noștri din Gălăuțaș — urmând pilda tuturor fraților ajunși în împrejurări similare — s'au trezit de cap și dacă vor fi câțiva cari mai stăruie azi în nebunia la care au fost amăgiți, ca mâine vor dispărea și aceștia, iar părintelui Negoiescu dela Gheorgheni îi va trece, sperăm, pofta, să mai spargă biserică unite...

Pe drum către casă am aflat dela un domn din Târgu-Murăș, că Sanctitatea Sa Miron i-a spus de curând la Borsec, că frontul unit, care desparte Moldova de protopopiatul nepotului său, pâr. Antal din Reghin, nu se mai poate admite și că primul pas pentru spargerea lui este cel dela Gălăuțaș, după care se vor da și alte lovituri.

Dar lucrul nu va merge atât de ușor. Și după frumoasa pildă a celor din Gălăuțaș, credincioșii noștri dela isvoarele Murășului și din munții cari le încunjoară pe acestea, se vor scula cu toții ca unul, impunând tuturor patriarhilor ortodoxiei pravoslavnice respectul cuvintelor de vrajă națională:

Pe aici nu se trece!

Câteva cuvinte pentru d. Nae Ionescu. Ocupându-se, în legătură cu „Cazul dela Hamba“, de frecările religioase dintre cele două biserici românești ale Ardealului, d. Nae Ionescu recunoaște cinstit — în numărul dela 16 August al „Cuvântului“ —, că nu uniții „poartă vina cea mare“, după ce „ei sunt — în cele mai multe locuri, spune dsa, în toate locurile, spunem noi — reduși la defensivă“.

Găsindu-ne totuși și nouă o vină, pentru că am voi să-i strivim, chipurile, „cu disprețul“ și pentru că „iactanța disprețuitoare și jignitoare a unor fețe bisericești unite“ ar putea fi socotită cu un pendant aproape echivalent cu „ambițiile brutale și nesățioase din partea celor alor noștri“, d. N. Ionescu spune între altele și următoarele: „Nu trebuie să se supere nimeni. Eu am fapte precise, în sarcina unora, ca și a celorlalți, iar publicarea lor nu va face cinste nimănui“.

Peste chestia de atitudine — care, în parantez fie zis, ținând seamă de împrejurarea

că fețele bisericești unite de cari e vorba sunt „reduse la defensivă“, n'ar trebui să-l mire prea mult — d. Nae Ionescu afirmă deci acum, că ar deține și în sarcina bisericii noastre „fapte precise... cari nu ne fac cinste“, dar pe cari n'ar voi să le divulge, pentru că „nu scrie, ca să învrăjbească“. Iar mai deunăzi, într'un foileton, publicat în același ziar, sub titlul „Biserica unică“, scria, că un prieten din Ardeal i-ar fi împărțit, în sarcina Blajului și a Gherlei câteva *intâmplări* deadreptul „ingrozitoare“, pe cari iarăși n'a ținut să le divulge, pentru a nu invenina situația.

Or, chestia acestor „fapte“ și „intâmplări“ rușinoase și „ingrozitoare“ ale bisericii noastre, pe cari d. N. Ionescu ține să le afișeze cu orice ocazie, nu poate să rămână nelimppezită. După cazul recent dela Hamba, numărul de azi al acestui organ prezintă, iată, „o nouă ispravă“ a celor cu „ambii brutale și nesățioase“ și va purcede la fel — fiindcă-i dator să o facă — de câteori aceste „ambii“, cari trebuiesc lovite la mir, se vor deda față de noi la crime ordinare ca cele amintite acum. Și dacă noi ne permitem — fiindcă, o subliniem, *trebuie s'o facem*, pentru a ne apăra drepturile încălcate într'un chip atât de „brutal“ — atari „iactanțe disprețuitoare“, d. N. Ionescu poate fi deplin incredințat, că organele Sibiului nu ne-ar cruța nici ele un singur moment, dacă ar avea în sarcina noastră vre-o faptă cât de cât similară. Se știe doar, că, atunci când, mai anul trecut, blândul episcop unit al Lugojului, care mergând la *propria* sa biserică din Cibul Hunedoarei a găsit-o încuiată și a dispus ca ea să fie deschisă, aceste organe nu s'au mulțumit cu articole de gazetă, ci au ținut să scoată chiar o broșură, în care vesteau „Urbi et orbi“, că acest episcop ar fi „spart cu săcurea biserică lor, ortodoxă“.

Iubiții noștri frați ortodocși nu sunt deci chiar de loc scrupuloși în afișarea acestor „ingrozitoare“ crime unite, și dacă afirmă că ar avea și de acelea pe cari nu le-au publicat, afirmația aceasta nu merită nici o crezare. „Păcatele“ noastre, pe cari organele ortodoxe nu le publică, sunt pur și simplu inexistente, iar dacă le-au publicat — cum desigur e cazul

— nu înțelegem pentru ce n'ar putea să le reediteze și d. Nae Ionescu.

Il rugăm deci foarte mult să o facă, pentru a putea cunoaște și noi acele crime „ingrozitoare“, de cari nu ne simțim de loc vinovați. — Iar dacă d. Ionescu nu ne-ar asculta și nu ar voi să ridice deasupra noastră această „sabie a lui Damocle“, îl rugăm să nu o mai afișeze nicicând, fiindcă aceasta ar fi un șantaj.

Mai încet.

— Să evoluăm, dar numai în limita impusă de împrejurări. *) —

Din celea publicate până acum în „Unirea“ despre evoluția în biserică noastră, văd, că sunt unii frați, cari ar voi să evoluăm cu orice preț. Uită însă, că nici o evoluție nu-i posibilă, dacă nu se face întâiu pregătirea necesară. Calea pe care au apucat acești frați mi se pare primejdioasă pentru biserică noastră, și de aceea am socotit că e bine să spun și eu câteva cuvinte în cauză.

Înainte de toate, nu trebuie să uităm, că suntem o biserică orientală în rit și disciplină și orice inovații am aduce noi în această materie, fără o pregătire temeinică, ar duce numai la turburări și nemulțumiri în popor și ne ar expune la nenumărate acuze din partea bisericii ortodoxe române. Nicicând nu trebuie să pierdem apoi din vedere, că majoritatea poporului românesc e credincios unei biserici, de care nu ne desparte nici o formă externă, ci numai credința în câteva adevăruri, de mare însemnătate, ce-i drept, dar numai puține la număr. Înaintașii noștri foarte înțelepțește au lucrat, când au ținut seamă de această împrejurare. N'au știut ei, că e greșit calendarul Iulian? N'am știut-o și noi? Totuși schimbare în calendar n'am făcut până nu a făcut și biserică soră. — Nu s'au ocupat părinții bisericii noastre cu posturile în sinodul provincial din

*) Bucuroși, că ideea sulevată de prietenul nostru A. C. Albinus a stârnit o discuție atât de interesantă, publicăm cu plăcere și această contribuție a păr. *Octavian Popa*, profesor de religie la liceul din Făgăraș. N. R.

1900? Și totuși, făcut-au vreo schimbare în disciplina postului?

Tot așa și acum. Noi să căutăm defectele să căutăm mijloacele de îndreptare, dar aplicarea lor să nu ne atingem de nimic, ar săpa mai mare prăpastie între frați. Scopul bisericii, mântuirea sufletelor, îl ajungem fără a introduce tot felul de inovații. Și inovații, pe cari le putem introduce fără mejdie. Dovadă strălucită sunt misiunile parohiale și cultul deosebit față de Preacurtea Feocioară.

Dar să venim la obiect.

Orga nu o putem introduce și nici nu o lipsă. Avem însă lipsă de bune școli — cântăreții bisericești și bine ar fi dacă în minarele teologice s'ar pune pond mai mare pe muzica vocală, pentru că dintre viitorii preoți cât mai mulți să poată forma coruri. Numai în nădejdea învățătorilor, ne mai având învățători confesionali, nu ne putem lăsa. Fără ștutul ar putea să ne vină în ajutor prin aceea ca să socotească un merit deosebit și o frumoasă activitate extrașcolară din partea învățătorului, dacă înfrunză coruri bisericești.

Iconostasul, o preafrumoasă podoabă a bisericii orientale, nu e permis să-l delaturăm. Să ne îngrijim numai, ca icoanele de pe el să fie artistice. Ușa împărătească însă în decursul s. liturghii și al celorlalte servicii poate rămâne și e bine să rămână în continuu deschisă. Abia s'ar face, ca preotul și crâșnicul să nu mai întindă povești în sf. altar.

Scurtarea serviciilor sacre să nu se extindă la toate serviciile. Utrenia numai să se citească. La sf. liturghie ar putea rămânea unecutenii afară. Ectenia, în care ne rugăm pentru catecumeni să se zică cu toată evlavvia, pe lângă biserică catolică are totdeauna catecumenii săi. Dar să se explice poporului, ca să-l înțeleagă. Omiterea unor ectenii la sf. liturghie nu se face însă până nu va admite această biserică soră. Deocamdată, dacă utrenia numai o cetim, s. liturghie nu va fi prea obositoare și vom putea și predica. (Eu sunt însă sigur că și dacă am reduce sf. liturghie, ca să țină numai 15 minute, predica nu-i va lua loc până când neținerea predicii nu va fi o vină pentru care preotul să poată fi transferat, să

☐ ☐ Foiața „Unirii“ ☐ ☐

Mișcările din Mexico.

Legea nesocotită a președintelui Calles.

II.

Potrivit promisiunii din numărul ultim, continuăm cu publicarea dispozițiilor legii draconice a masoneriei mexicane, care face tot mai multă vâlvă în lumea întregă.

Ele sunt următoarele:

Art. 15. Este strict oprită formarea a orice fel de grupări politice, a căror titlu au vre-un cuvânt sau vre-o indicație de raport cu vre-o confesiune religioasă.

Călcându-se această poruncă, persoanele cari formează conducerea ei, sau se asociază grupării, vor fi pedepsite cu arest mai mare și cu amendă de clasa a doua.

Autoritățile vor dispune, din caz în caz, desființarea imediată a grupărilor, cari ar avea caracterul indicat în prima parte a acestui articol.

Art. 16. În bisericile destinate cultului nu se pot ținea adunări cu caracter politic.

Dacă curatorul vre-unei biserici destinate cultului organizează adunarea sau invită la participare, se va pedepsi cu arest mai mare și cu amendă de clasa a doua. Dacă însă curatorul bisericii tolerează numai adunarea, sau

o țineste, fără a participa la ea în mod activ, va fi pedepsit cu arest mai mic și cu amendă de clasa primă.

În ambele cazuri, Federația executivă va putea ordona în plus și închiderea temporală, sau definitivă, a bisericii.

Art. 17. Toate actele religioase de cult public se vor celebra singur în bisericile, cari vor fi pururea sub supravegherea autorității.

Celebrarea actelor religioase ale cultului public afară de încăperea bisericii, induce răspunderea penală pentru organizatori și pentru ministrii celebranți, cari vor fi pedepsiți cu arest mai mare și amendă de clasa a doua.

Art. 18. Nici ministrii cultului, nici particularii de oricare sex, nu vor putea exhiba sau folosi afară de biserică semne speciale ori distinctive, cari să-i caracterizeze, și aceasta sub pedeapsă de 500 pesos amendă, iar în lipsa de bani cu arest, care nici când nu va trece peste 15 zile. În caz de recidivă, se va impune pedeapsă de arest mai mare și amendă de a doua clasă.

Art. 19. Curatorul unei biserici, în termen de o lună, computat dela intrarea în vigoare a acestei legi, sau în termen de o lună de când a fost însărcinat cu îngrijirea bisericii destinate pentru cult, trebuie să subministreze datele la cari se referă paragraful 11 al articolului 130 din Constituție. Nesubministrarea acestor date la termenul numit, are ca urmare, că curatorul

bisericii cade sub o amendă de 500 pesos, sau în lipsa lor, sub o pedeapsă de arest, nu mai mare de 15 zile.

Secretaria de stat va ordona în plus și închiderea bisericii, până nu vor fi împlinite reocriințele constituționale.

Art. 20. Se admite acțiune publică pentru a denunța transgresiunile și delictele cari prevăd această lege.

Art. 21. Societățile religioase numite biserici, ori care ar fi credința lor, nici într'un caz nu sunt capabile de a câștiga, de-a posedea sau de a administra bunuri imobile, ori capitaluri legate de ele, urmând că ceea ce posedă actualmintre, fie prin sine, fie prin vre-o persoană întrepusă, să intre în stăpânirea națiunii concezându-se acțiune poporală pentru a denunța bunurile aflătoare în atare condiție.

Persoanele, cari vor ascunde bunuri capitaluri, la cari se referă acest articol, vor fi pedepsite cu unul până la doi ani închisoare. Ceice vor servi ca persoană întrepusă va fi pedepsiți cu aceeași pedeapsă.

Art. 22. Bisericile destinate cultului public sunt proprietatea națiunii, reprezentată prin guvernul federal, care va hotări ce trebuie să se facă cu ele.

Episcopiile, casele parohiale, seminariile azilele sau colegiile asociațiilor religioase, mănăstirile și orice alte edificii, construite sau destinate pentru administrarea, răspândirea, și

suspendat!). — Vecernia, așa cum e, nu e prea lungă. Totuși se poate omite psalmul de început și cel de după „Doamne strigat-am”. — Cântarea Credeului și a rugăciunii „Tatăl nostru” nu le găsim cu cale, pentru că ar duce numai la lungirea serviciilor.

Prohodul și sfeștania, cari pretutindenea s-au scurtat, să fie scurtate de autoritatea bisericească, cum s'a făcut cu sf. maslu, ca să avem uniformitate deplină.

Igienizarea sf. cuminecături o găsim în procedura dela Obreja destul de frumoasă. Tabloul urit, pe care îl face pâr. Gael, eu nu cred să fie real. Dacă însă undeva se face astfel cu sf. cuminecatură, vina o poartă preotul, nu rânduiala acceptată de biserică. Procedura recomandată de pâr. Gael nu o aflăm recomandabilă. Când am mai mulți de cuminecat, eu cuminec așa: Taiu bucățile în formă de cubi, și port grije să nu fie sfârmituri mici. Mă îngrijesc, să nu abundeze Sângele Domnului și dacă e mai mult, îl sorb înainte de a cumineca pe credincioși. Rămâne trupul Domnului bine imbibat, dar așa ca cu vârful linguriței să pot lua ușor câte o bucată, pe care o ia credinciosul, cu limba, fără a atinge întreagă lingurița. Vârful linguriței îl șterg apoi de purificatorul, lăsat puțin sub mână stângă. În forma aceasta nu se poate introduce salivă în potir, ca să se producă starea aceea atât de desgustătoare.

Orduri călugărești streine? Dar nu putem noi introduce și la ordul sf. Vasile tot ce se află bun la ordurile streine? Regulile ordului sf. Vasile sunt așa, încât se poate lucra în orice direcție spre mărirea lui Dumnezeu și înălțarea bisericii. Ori doară ni-e dor să asistăm la certele și disputele sterile între diferitele orduri. Pentru că nu trebuie să uităm, că pe lângă sinele cel mare ce l-au produs în biserică apăsând mulțimea ordurilor, a fost un rău mare în cauza certelor, disputelor sterile și a rivalităților. Și călugării sunt oameni.

Celibatul e frumos, dar „cel ce poate cuprinde, să cuprindă”. Incurajarea de sus a celibatului și îndemnarea clericilor la celibat, nu o văd primejdioasă pentru biserică. Preoții noștri dela sate să aibă familii și cu toții să fie pilde vie de viață creștinească. În loc de a vorbi de încurajarea celibatului, mai bine

să se vorbească și eventual să se admită recăsătorirea preoților văduvi.

O asociație a clerului o cred indispensabilă. S'a înființat la congresul din Cluj dela 1919, dar a murit în fașe. Pâr. canonic Bălan striga pe vremuri cu multă energie: „Vrem congres preoțesc!” Sf. Sa și alții, cari erau de aceeași părere, acum, când au posibilitatea să intruzeze o idee frumoasă, pentru ce nu o fac? **Octavian Popa.**

Consistorul plenar al Lugojului. An de an, în legătură cu exercițiile spirituale ale clerului, Preasfințitul Lugojului ține cu canonicii, protopopii și asesorii săi din întreagă eparhie un așa numit Consistor plenar, cu atribuții aproape identice cu acelea ale unui sinod eparhial.

Obiectul principal al discuțiilor din acest an a fost **chestia fondului de pensii a preoților și văduvelor**, privitor la care s'au fixat următoarele: 1. Afară de cele 10% după salariul de bază și gradații, fiecare preot mai plătește, ca contribuție extraordinară, salariul de pe o lună cu toate accesoriile. 2. Din cele 10% plătite de casele bisericești la fondul diecezan, a treia parte va reveni fondului de pensii. În punctul acesta Aradul s'a angajat să plătească anual 50.000 Lei. 3. După sesiile parohiale se va plăti 20 Lei de jugăr. 4. După parohiile vacante jumătate din venitul sesiilor este a acestui fond. 5. Incepând cu 1 Ianuarie 1927, toate pensiile actuale vor fi majorate cu 300%. 6. Dreptul văduviei (locuința și sesia parohială) s'a fixat la jumătate de an dela moartea bărbatului.

Vedem deci cu bucurie, că problema atât de importantă a pensiilor, care preocupă în chip atât de intensiv cercurile preoțești, se apropie cu încetul tot mai mult de o soluționare, merită a pune pe bieții pensionari la adăpostul grelelor griji materiale pe cari le au azi.

RECLAMA

„: este sufletul comerțului :”

Săptămâna politică.

Supremația politică a partidului liberal asupra guvernului s'a dovedit odată mai mult, și într'un chip care esclude orice dubiu, prin **aranjarea interimatului președinției consiliului de miniștri**. După uzanțele constituționale acesta ar fi revenit dlui C. Garoflid, care în calitate de ministru are cei mai mulți ani la activul său, dar fiindcă politica lui financiară nu acopere pe aceea a dlui Vintilă Brătianu, iar uzanțele nu puteau fi neglijate, fără a se provoca o imediată criză de guvern, s'a recurs la stratagema de-a crea un nou ministru fără portofoliu, la care a fost numit d. general Coandă, fostul președinte al Senatului.

— **Ifele pe cari le trag liberalii** în sferele guvernamentale, împiedecând, în lucrurile vitale ale țării, orice acțiune de sine stătătoare a guvernului, cearcă să le extindă și asupra mișcărilor celor două partide de adevărată opoziție, cari sunt partidul național și cel țărănesc. Insinuând, prin d. Inculeț, că ar avea de gând să caute o apropiere de țăraniști, emisarii dlui I. C. Brătianu dau târcoale continue câtorva fruntași ai partidului național adunați la Sovata. Și dacă se poate crede știrilor lansate de acolo, abilitățile dlui N. Săveanu și Gh. Tătărescu ar fi și reușit să zăpăcească pe cei mai slabi de finger dintre aceștia, făcându-i să creadă că liberalii ar fi capabili să convină la o renunțare a cunoscutului lor sistem politic de tristă celebritate.

— Dar lucrul acesta ar însemna un adevărat „capitis deminutio” al partidului liberal, și **adevărații conducători ai partidului național** sunt deplin convinși, că plutocrația liberală și sistemul de captare, în scopuri de partid, a tuturor bogățiilor țării, nu va renunța, odată cu capul, la tradiția de a-și servi interesele proprii, chiar și cu periclitarea adevăratelor interese ale neamului.

— De aceea se dă ca sigur, că **oferta de fuziune a partidului țărănesc** va fi discutată din partea partidului național cu toată grija și serioșitatea pe care o compoartă. Și dacă — dupăcum ne place să credem — am-

reșterea vre-unui cult religios, vor trece pe acum, cu plin drept, în stăpânirea nemijlocită a națiunii, pentru a le destina exclusiv serviciului public al Federațiunii, sau al Statului, după iurisdicția ce vor avea.

Persoanele, cari ar distruge, ar deteriora, ori ar face stricăciuni numitelor edificii, vor fi pedepsite cu un an până la doi închisoare, fiind supuse responsabilității civile, sub care vor cădea.

Art. 23. Autoritățile federale le compete în primul loc a se îngriji de împlinirea acestei legi. Cele ale Statului și ale Municipiilor sunt la ajutor celei dintâi, și prin urmare sunt la ei responsabile, când din cauza lor nu se va împlini vre-o dispoziție a legii prezente.

Art. 24. Autoritatea municipală, care va permite sau va tolera călcarea oricăruia dintre articolele 1, 3, 4, 5 și 6 din această lege va fi pedepsit în mod administrativ de către superiorul ierarhic corăspunzător, cu admoniție, amendă până la 10 pesos, sau cu suspendare din oficiu până la o lună. În caz de recidivă, va fi pedepsit cu destituirea, sau cu inhabilitate la îndeplinirea ofiului public până la 5 ani.

Art. 25. Autoritatea municipală, care, luând cunoștință de cazurile prevăzute în articolele 9, 10, 15 și 16 ale acestei legi, nu va purcede imediat la executarea dispoziției respective, va fi considerată, după împrejurări, ca complice, sau ca tănuitoare.

Art. 26. Autoritatea, care n'ar purcede imediat la disolvarea asociațiilor cu scop politic, formate de către miniștri cultului, va fi pedepsită pe cale administrativă cu admoniție, amendă până la 100 pesos, ori cu suspendare din oficiu până la o lună. În caz de recidivă, va fi destituită și declarată inhabilă de a ocupa oficiu public până la 5 ani.

Art. 27. Agenții Ministerului public al puterii federale vor face denunțări referitoare la călcarea articolului 13 al acestei legi. Neglijența și trecerea cu vederea va fi pedepsită pe cale economică cu muștrare, amendă până la 100 pesos, suspendare din oficiu până la o lună, sau cu destituire.

Art. 28. Autoritatea municipală, care va permite sau va tolera celebrarea vre-unui act religios al cultului public afară de încăperile bisericii va fi pedepsită pe cale administrativă cu admonițiune, pedeapsă până la 100 pesos, suspendare din oficiu până la o lună. În caz de recidivă, va fi destituită.

Art. 29. Autoritatea municipală se va îngriji de executarea articolului 18 al acestei legi, sub pedeapsă de admonițiune, amendă până la 100 pesos și suspendare din oficiu până la o lună. În caz de recidivă, va fi destituită.

Art. 30. Aceeași autoritate municipală va face un registru al bisericilor și altul al curatorilor acelor și de pe amândouă va trimite câte o copie autenticată la Secretăria de stat, în

termin de o lună dela intrarea în vigoare a acestei legi, sau dela facerea registrelor, cari se vor fi compus mai târziu.

Lipsa cărților și a registrelor despre cari se vorbește în acest articol, va fi pedepsită cu amendă până la 1000 pesos și cu destituire.

Dacă în termin de o lună autoritatea municipală nu trimite Secretăriei de stat copia cărților și a registrelor, va fi pedepsită cu admoniție, amendă până la 100 pesos, suspendare din oficiu până la o lună și destituire.

Art. 31. Autoritatea municipală, care ar permite, sau ar tolera deschiderea unei biserici noue, fără a trimite Secretăriei de stat, fie prin guvernatorul statului fie prin al teritorului, datele referitoare, va fi pedepsit cu suspendare din oficiu până la 6 luni, sau cu destituire fără prejudiciul de a se putea ordona și închiderea imediată a bisericii.

Art. 32. Autoritatea municipală, care în termin de o lună, nu va aviza Secretăria de stat, pe căile recerute, despre schimbarea vre-unui curator de biserică, va fi pedepsit cu admonițiune, amendă până la 100 pesos și suspendare din oficiu până la o lună. În caz de recidivă, va fi destituită.

Urmează apoi 3 articoli transitorii, privind chestii de ordin administrativ ai legii, pe cari nu-i mai dăm, fiindcă nu pot să intereseze pe nime.

bele părți vor ști să se ridice la înălțimea situației — care reclamă imperios crearea unei organizații politice atât de puternice, încât manevrările rușinoase și profund păgubitoare dela ultima schimbare de regim, să nu mai poată fi repetate —, fuziunea aceasta trebuie să devină în curând un fapt împlinit.

— Prin această fuziune, care, după părerea noastră, nu-i iertat să fie îngreunată prin evocarea nici unei reminiscențe supărătoare de pur ordin sentimental, și în înghețarea căreia nu-i iertat să primeze decât considerații cari nu sunt de natură personală, se va face țării o *adevărată binefacere*, ale cărei roade se vor evidenția apoi, pentru oricine, în chip necesar și fără prea multă întârziere.

— După cât stim, răspunsul, pe care partidul național îl datorește partidului țărănesc, trebuie să fie dat inomis până la sfârșitul lui August, așa că în mai puțin de două săptămâni vom putea ști, dacă conducătorii acestui partid știu să îndrume situația politică a țării spre o *limpezire folositoare*, ori doară, lăsându-se pradă sugestiilor tulburătoare de ape ale celor ce au tot interesul ca ele să nu poată fi limpezite nici când, vor pune o nouă pecete pe tradiția frământărilor surde de până acum, cari nu pot să ducă țara decât la ruină.

Știri mărunte.

Personale. *Isprăvind toate chestiile mai mari la ordinea zilei, I. Preasfinția Sa p. arhiepiscopul VASILE a plecat Miercurca trecută la Techirghiol, spre a urma acolo cura prescrisă de medici.*

— P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe p. *Liviu Dumitreanu* din Sântimbru viceprotopop onorar, iar pe p. *Grigorie Hampu* adm. parohial la Ilimbav.

— P. Ven. Ordinariat de Lugoj a numit pe p. *Dr. Augustin Tatar* — profesor de teologie la Blaj și duhovnicul din acest an al exercițiilor preoțești din Lugoj — asesor al consistorului eparhial de acolo.

Noii clerici ai Blajului. În ședința din Marția trecută s'au primit 25 clerici noi în Seminarul teologic din Blaj. Dintre aceștia 9 (Iuliu Dancu, Iovu Popa, Valer Răchieriu, Iacob Borcea, Ioan Cerghizan, Nicolae Vovea, Victor Crețu, Gregoriu Bianu și Ioan V. Coman) au fost primiți la Academie, iar ceilalți la cursul de trei ani pe următoarele parohii: Ivănești, Filea de jos, Maiorești, Sânmihaiul de pădure, Eliseni, Sumurduc, Bicaz, Mușca, Muntele Filii, Căprioara, Bogatul român, Dămuc, Mărgineni, Ucea, Sevestreni și Boholț. — Pentru Academie s'au mai rezervat câteva locuri, cari urmează a fi completate la 12 Octomvrie, pe când s'a deschis un nou concurs pentru ceice până atunci vor putea să obțină, în sesiunea de toamnă, diploma de bacalaureat.

Locale. Dumineca viitoare, la Tâierea capului sf. Ioan Botezătorul, va predica în catedrală p. *Dr. Nicolae Lupu*, profesor la Academia de teologie.

— Aranjându-se și ultimele amănunte în legătură cu *edificarea lotului al doilea din Institutul Recunoștinței*, lucrările au și început pe teren, urmând ca până la toamnă întregă partea nouă să fie pusă sub coperis. Planul este, ca în partea de vest a actualului edificiu să se ridice la cele două capete și la mijloc câte-o proeminență potrivită, cari, întregindu-l într-o formă de E, să poată servi provizor atât pentru internat cât și pentru liceul și școala normală de fete. Cu timpul, când se vor mai câștiga bani

pentru a putea face, paralel cu drumul Sâncelului, și un edificiu aparte direct pentru aceste școli, întreg edificiul de acum va rămânea singur pentru internat.

— Poimaine, Luni se vor aduna la Blaj circa 100 preoți, cari vin pentru *exercițiile spirituale preoțești*, pe cari și deastădată le va conduce Ilustritatea Sa p. canonic Dr. Octavian Domide dela Gherla. În seria ce urmează apoi săptămâna proximă se vor prezenta tot pe atâția, așa că ceice mai rămân vor putea participa cu toții în cursul anului viitor, urmând ca peste 2 ani să se înceapă turnul de-a capo.

Dela Liceul de fete din Beiuș ni-se cere publicarea următorului aviz pentru anul școlar 1926/27: Inscierile se vor face între 21—25 Septemvrie. Examenle particulare și de bursă din 14—19 Septemvrie. Examenle de corigență și integrale între 17—19 Septemvrie. Examenle de admitere în cl. V. din 20—25 Septemvrie. Bacalaureatul între 25 Septemvrie și 10 Octomvrie. — Cursurile se încep în 25 Septemvrie. Pentru examenul de admitere în cl. V cererile se vor prezenta direcțiunii liceului până în 18 Septemvrie. — Liceul nostru în acest an școlar dispune de 1 bursă liberă de 4000 Lei, destinată exclusiv fiicelor de funcționari lipsiți de mijloace. Eleva, care dorește a beneficia de această bursă, are să-și înainteze cererea — însoțită de-o dovadă, că părintele funcționar, afară de leafă nu are alt venit — direcțiunii liceului până la 8 Septemvrie. Pentru câștigarea bursei eleva va trebuie să dea un examen din toate materiile clasei pe care a terminat-o. — Elevele, cari doresc să fie primite în internat, să prezinte o cerere direcțiunii internatului. Șorța și pălăria uniformă e obligatoare. — *Direcțiunea.*

† **P. Vasile Popan**, paroh în Chilia (eparhia Orăzii) și unul dintre cei mai vrednici preoți ai tinerei generații, s'a stins la 3 August c. în anul 37 al vieții și 12 al preoției sale cinștite. Moartea lui lasă regrete unanime în sufletul celor ce l-au cunoscut, cari toți au fost deprinși să vadă în el un adevărat model de român intrasigent și de preot plin de râvnă casei Domnului și Dumnezeuului său. — *Odihnească în pace!*

† **Ioan Sântimbrean**, elev de clasa VIII, fiul preotului nostru din Hopârta, s'a stins la 15 August e., în anul 18 al etății. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“.

„Biruința“. Cluj. Spuneți, Vă rugăm robului lui Dumnezeu I. Amilcar, că, pocăit cum este, a primit dela noi deslegarea cea mare, care l-a izbăvit de toate legăturile necurate pe care le-ar fi avut cu d. G. M. Ivanov. Să grijescă numai ca deacum să nu mai păcătuiască, pentruca să nu i-se întâmple ceva mai rău.

„Carpații“. Brașov. Credeam, că cele scrise de d. Nae Ionescu în chestia școlilor Blajului vor avea darul să Vă mai potolească nervii agitați de enunțările nesocotite ale mitropolitului nostru, făcute la congresul Ligii. Se pare însă, că ele au produs mai curând efectul contrar, și asta ne doare, fiindcă n'am intenționat lucrul acesta. Dar o să Vă tămăduim DVoastră cu incul. Acestele sunt trecătoare și în nădejdea, că pe când veți citi aceste șire, veți fi reușit a Vă redobândi calmul delipsă, Vă rugăm să cunoașteți, că persecutarea bisericii noastre nu stă, deocamdată cel puțin, în subtragerea subvențiilor acordate de stat, ci în crearea unor situații ca cele dela Gălățuș, Hamba și de aiurea. Iar disproporția ce este între sumele primite de noi și ortodocșii Dvoastră nu rezultă dintr'o favorizare a noastră în care nici DV. nu credeți —, ci pur și simplu din faptul, că sutele și poate miile de călugări ortodocși, cari nu aduc țării nici un folos, nu au remunerația ce se acordă preoților de mir.

C. Măgura. Sumele cari se vor da preoților pe titlul noului spor, începând cu luna Iulie, sunt — pe cât am putut afla — următoarele: Preoții cu 4 gradații 905 Lei, cei cu 3 gradații 840, cei cu 2 gradații 705, iar cei fără gradații 485 Lei. Preoții cu calificare inferioară vor primi un spor de abia 120 Lei. — De altfel instrucțiunile dela minister încă n'au sosit!

T. Iba. Exemplarul trimis la Zăzari l-am sistat. Nu înțelegem pentru care parohie cereți trimiterea gazetei, de aceea Vă rugăm avizați din nou. Reducere de abonament nu putem face, din cauza scumpetei.

F. Iași. În 28.I 1926 am primit 210 lei. Despre greșala cu suma de 180 lei V'am avizat încă la începutul lunii trecute. Aceasta sumă am trecut-o în abonamentul anului viitor.

B. Cărașeu. Mulțumim pentru informație și Vă rugăm să scuzăți, că din lipsă de spațiu a trebuit să reducem din estensiunea, pe care i-ați dat-o. — Multe salutări!

S. Vărădia. Suma de 500 lei trimisă de nepotul DVoastră am primit-o. Din această sumă 300 lei am predat U. P. pentru doi săteni. Nrul cerut încă s'a trimis.

Tipografia Seminarului Teologic greco-catolic — Blaj.

P. Geoagiu. Suma de 180 lei s'a trecut în nomenclatură anul viitor. Adresa am schimbat-o.

A. Chiraleș. Am primit suma de 330 lei. Adresa până la 31.XII 1926.

I. Culcea. Am primit 180 lei. Achitat până la finele anului 1925.

P. Popești. Confirmăm primirea sumei delei...

Administrația centrală capitulară

No. 424—1926.

Licitație de lemne.

Administrația centrală capitulară din jud. Târnava mică, vinde prin licitație publică împreună cu oferte închise, în ziua de **Septemvrie 1926 la orele 11 a. m. 1000 trunchi de brad și molid, în grosime de 30—90 cm. și 6—12 metri lungi, din cari o cantitate de circa 100 m³ este lemn de rezonanță.**

Lemnele sunt puse în stive aproape de gara Blaj, de unde se pot încărca direct în vagon C. F. R.

Cu ofertele deodată, licitanții vor depune o garanță de 10% din prețul oferit, în numărate efecte publice, sau scrisoare de garanță de la vre-o bancă de prima bonitate.

Capitulul mitropolitan își rezervă dreptul a alege dintre oferte pe oricare — fără considerare la suma oferită — și eventual, în caz nereușită, a ținea licitație nouă.

Informații mai detaliate se pot afla la biroul Administrației centrale capitulare.

Blaj, la 20 August 1926.

1—2 (200)

Dr. A. Chețianu
administrator capitular.

Turnătorie de clopote și metal

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de primă calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 1—3

Se caută

O domnișoară de bună condiție socială — ca guvernantă la 3 febr.

Adresa la Administrația Librăriei seminarului. Blaj.

(206) 1—3

„Unirea“

nu-i iertat să lipsască de pe masa nici unui bun creștin. o o o o o o